UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSOANELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația Multimedia

Investește în oameni!
Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Axa prioritară 3 „ Creșterea adaptabilității lucrătorilor și a întreprinderilor"
Domeniul major de intervenție 3.3 „Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor partenerilor sociali și societății civile"
Titlul proiectului: „Inițiativă pentru societatea civilă"
Contract POSDRU /93/3.3/S/54954
Beneficiar – Fundația – "MULTIMEDIA – pentru democrația locală"

Programul Operațional Sectorial
Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Fundația Multimedia pentru Democrație Locală

11 iulie 2013

„Conținutul acestui material nu reprezintă
în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene
sau a Guvernului României"

Fundația "Multimedia pentru democrație locală"
București, sector 1, Str. Ion Câmpineanu nr. 20, mezanin,
nr. înreg. 19/15.05.1995, C.I.F. 7609486,
tel/fax:+4021 315 13 82, tel. +40746 295 087, +40744 487 347,
anny.blas@gmail.com, dan.sultanescu@gmail.com

www.infopolitic.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
PROTECȚIEI SOCIALE ȘI
PERSOANELOR VÂRSTNICE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

Fundația Multimedia

Investește în oameni!
Proiect co-finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Axa prioritară 3 „ Creșterea adaptabilității lucrătorilor și a întreprinderilor"
Domeniul major de intervenție 3.3 „Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor partenerilor sociali și societății civile"
Titlul proiectului: „Inițiativă pentru societatea civilă"
Contract POSDRU /93/3.3/S/54954
Beneficiar – Fundația – "MULTIMEDIA – pentru democrația locală"

ANALIZĂ DE CONTEXT
Regiunea Vest

Fundația Multimedia

SNSPA

OR Operations Research

Concluzii ale studiului contextului economic și social – Regiunea Vest

1. Regiunea Vest este una dintre cele mai dezvoltate regiuni ale României.

2. Există un decalaj între județele Timiș și Arad, pe de o parte, și județele Hunedoara și Caraș-Severin.

3. Există o rată mai mare a participării în organizații decât cea consemnată la nivel național.

4. Locuitorii din Regiunea Vest sunt cei mai toleranți.

CONTEXT ECONOMIC

Din punct de vedere economic, evoluția de ansamblu a Regiunii Vest, sub aspectul indicatorilor statistici studiați (PIB/locuitor, câștig salarial brut, rata șomajului, respectiv indicele disparității față de media națională a dezvoltării[1]), urmează tendințele și dinamicile naționale. Cu toate acestea, în numeroase momente, valoarea indicatorilor măsurați în regiune se află peste media națională.

Nivelul **PIB/locuitor** cunoaște o evoluție pozitivă, crescând de aproximativ 7,5 ori, de la **3687,56** RON la nivelul anului 2000 la **27583.26** RON în anul 2010. Indicatorul este permanent mai ridicat decât media națională. În termeni relativi, evoluția acestui indicator arată că Regiunea Vest devine în intervalul temporar de referință a doua regiune, surclasând Regiunea Centru (aflată inițial pe poziția secundă, în 2000).

Din perspectiva evoluției câștigului salarial mediu, putem observa că, în termeni relativi, deși tendința de creștere se menține, nivelul consemnat în Regiunea Vest este permanent sub nivelul mediei naționale.

Șomajul este un un indicator ce cunoaște și el o evoluție ce urmează tendința consemnată la nivel național. Nivelul șomajului se reduce la jumătatea deceniului trecut, pentru a crește după declanșarea crizei economice. Sub aspectul acestui indicator, principala constatare este că rata șomajului înregistrează în Regiunea Vest niveluri aflate constant sub media națională. Astfel, dacă în 2000, rata șomajului are valoarea **10,4%,** față de **10,5%** la nivel național, în 2005 valoarea regională a indicatorului scade la **5,1%**, față de **5,9%** la nivel național. La fel ca marea majoritate a regiunilor, și Regiunea Vest cunoaște un proces de creștere a ratei șomajului în anii ce survin în urma declanșării crizei economice și a recesiunii, nivelul rămânând însă sub media națională (rata șomajului în regiune este de **6%** în 2010 față de media națională de **7%**).

[1]Conform metodologiei elaborate în cadrul proiectului, valorile disparităților relative calculate pentru fiecare indicator în parte (PIB/locuitor, câștigul salarial), precum și mărimea indicelui sintetic al disparităților pe județ/regiune se interpretează în raport cu valoarea unitară care exprimă nivelul mediu național: mărimile supraunitare indică județele/regiunile dezvoltate, cea mai mare valoare corespunzând unității teritoriale cu cel mai înalt nivel de dezvoltare; mărimile subunitare indică județele/regiunile subdezvoltate, cea mai nefavorabilă poziție fiind a celei mai mici valori calculate. Rapoartele individuale față de medie calculate pentru rata șomajului reflectă situații pozitive în cazul valorilor subunitare și situații negative pentru cele supraunitare.

UNIUNEA EUROPEANĂ
GUVERNUL ROMÂNIEI MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE AMPOSDRU
Fondul Social European POSDRU 2007-2013
Instrumente Structurale 2007-2013
Fundația Multimedia

Tabel Vest 1

	ANUL 2000			ANUL 2005			ANUL 2010		
	PIB /locuitor (RON)	Câștigul salarial lunar brut (RON)	Rata șomajului (%)	PIB /locuitor (RON)	Câștigul salarial lunar brut (RON)	Rata șomajului (%)	PIB /locuitor (RON)	Câștigul salarial lunar brut (RON)	Rata șomajului (%)
România	**3582,64**	**284**	**10,5**	**13320,84**	**968**	**5,9**	**24192,64**	**1902**	**7,0**
București-Ilfov	7387,98	391	5,8	25320,61	1291	2,4	58921,76	2684	2,4
Centru	3851,84	257	10,3	13906,37	857	7,3	23694,74	1687	8,0
Nord – Est	2519,89	239	13,2	9224,39	853	6,8	14715,50	1623	7,9
Nord-Vest	3340,66	248	8,5	12940,56	871	4	22178,32	1576	6,0
Sud-Est	3164,89	286	11,4	12081,65	906	6,4	19268,27	1683	8,2
Sud	2829,95	271	10,4	11151,59	924	7,3	20769,12	1781	8,5
Sud-Vest	3120,59	300	11,6	11149,12	958	7,4	17547,81	1776	9,3
Vest	3687,56	267	10,4	15317,4	926	5,1	27394,35	1762	6,0

Practic, evoluția indicatorilor consemnează o dinamică fidelă celei naționale. Dacă nivelul ratei șomajului, respectiv al câștigului salarial lunar brut se află sub media națională, din perspectiva PIB/locuitor Regiunea Vest înregistrează performanțe peste medie.

Fundația Multimedia
SNSPA
OR Operations Research

Tabel Vest 2 Principalii indicatori economici pentru județele din regiunea Vest, anii 2000-2005-2010

	ANUL 2000			ANUL 2005			ANUL 2010		
	PIB/locuitor (RON)	Câștigul salarial lunar brut (RON)	Rata șomajului (%)	PIB/locuitor (RON)	Câștigul salarial lunar brut (RON)	Rata șomajului (%)	PIB/locuitor (RON)	Câștigul salarial lunar brut (RON)	Rata șomajului (%)
România	**3582,64**	**284**	**10,5**	**13320,84**	**968**	**5,9**	**25564,61**	**1902**	**7,0**
Vest	3687,56	267	10,4	15317,4	926	5,1	27583,26	1762	5,9
Arad	3860,819	253	8,4	15738,6	861	3,6	25368,86	1689	5,2
Caraș-Severin	3031,35	238	9,7	12088,93	796	7,9	21264,2	1587	9
Hunedoara	3256,142	310	16,4	12807,16	983	9,4	21575,74	1641	8,5
Timiș	4232,073	255	7,6	18480,65	970	2,3	36120,94	1923	3,7

UNIUNEA EUROPEANĂ
GUVERNUL ROMÂNIEI MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE AMPOSDRU
Fondul Social European POSDRU 2007-2013
Instrumente Structurale 2007-2013
Fundația Multimedia

În același timp, în interiorul regiunii există un clivaj evident între județele componente. Astfel, județul Timiș poate fi considerat un veritabil „performer" economic al Regiunii Vest, care își menține poziția relativă în raport cu restul județelor. Nivelul PIB/locuitor este permanent nu numai peste nivelul mediei regionale, ci și peste valorile consemnate la nivel național. În perspectiva anului 2010, atât câștigul salarial lunar brut, cât și rata șomajului înregistrează valori mai favorabile decât media națională (rata șomajului este una dintre cele mai reduse din țară). În ierarhia dezvoltării, județul Arad este al doilea cel mai dezvoltat județ din Regiunea Vest. Nivelul PIB/locuitor este mai ridicat decât media națională (cu excepția anului 2010, când este ușor mai redus). Concomitent, rata șomajului este mai mică, atât în raport cu media națională, cât și în raport cu cea existentă la nivelul Regiunii Vest. Județele Hunedoara și Caraș-Severin sunt cel mai puțin dezvoltate – nivelul PIB/locuitor este permanent mai redus în raport cu media națională și cu cea regională. Simultan, în 2010, ambele județe înregistrează rate ale șomajului aflate sensibil peste nivelul mediei regionale și naționale, precum și un nivel al câștigului salarial lunar brut aflat sub aceste repere.

Fundația Multimedia
SNSPA
OR Operations Research

Indicatorul sintetic al disparității în anul 2005 și dinamica acestuia (în intervalul 2000-2005) oferă o imagine de ansamblu privind încadrarea județelor în cele 4 grupe (cele patru cadrane) în funcție de nivelul și dinamica disparității medii (Fig.1):

- **județe dezvoltate în avânt** – cadranul II – sunt cele care au performanțe economice peste media națională și o evoluție pozitivă în perioada 2000-2005: La nivelul Regiunii Vest, județele Timiș și Arad fac parte din această categorie;
- județe subdezvoltate în avânt – cadranul I - sunt cele care deși se situează sub medie, recuperează decalajele, reușind o îmbunătățire a poziției lor în perioada 2000-2005: niciun județ din Regiunea Vest nu poate fi încadrat în această categorie;
- județe dezvoltate în declin – cadranul IV- au un nivel de dezvoltare economică peste media națională, dar și-au diminuat performanțele economice în perioada analizată: niciunul dintre județele Regiunii Vest nu face parte din această categorie;
- **județe subdezvoltate care și-au înrăutățit poziția în perioada 2000-2005** – cadranul III- reprezintă grupul cel mai numeros. Județele Caraș-Severin și Hunedoara fac parte din această categorie.

UNIUNEA EUROPEANĂ
GUVERNUL ROMÂNIEI MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE AMPOSDRU
Fondul Social European POSDRU 2007-2013
Instrumente Structurale 2007-2013
Fundația Multimedia

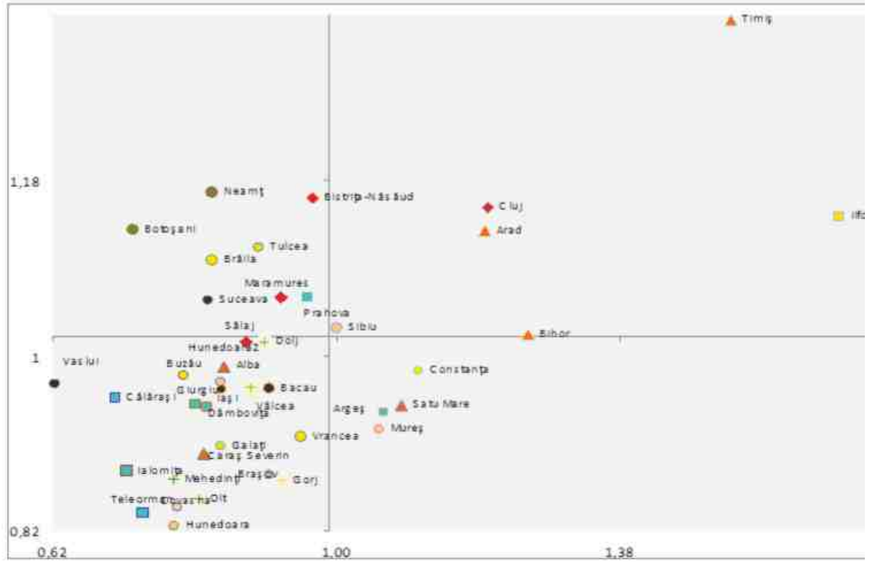

Fundația Multimedia
SNSPA
OR Operations Research

Grafic C1 Indicatorul sintetic al disparităților pentru regiunile de dezvoltare din România în 2000

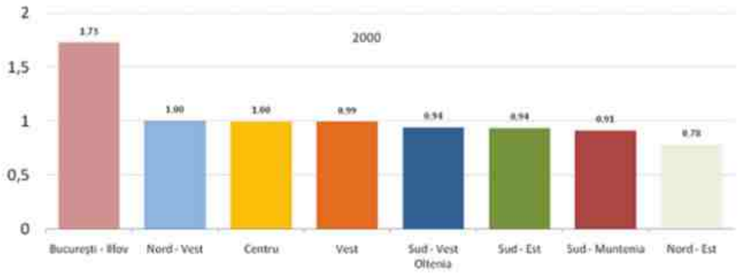

În regiunea Vest sunt două județe cu un nivel ridicat de dezvoltare: Timiș și Arad, care s-au aflat pe o traiectorie ascendentă în perioada analizată și două județe situate sub media națională a performanțelor economice: Caraș-Severin și Hunedoara.

Grafic C2 Indicatorul sintetic al disparităților pentru regiunile de dezvoltare din România în 2005

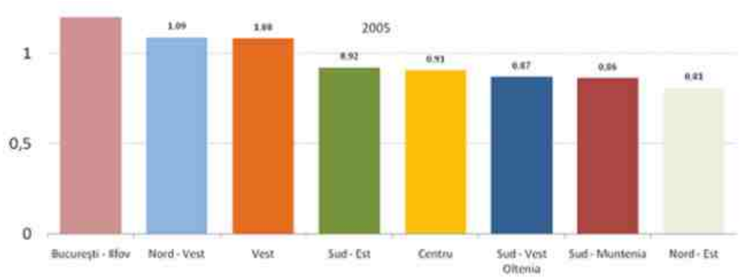

Analiza pe componente a disparităţilor ne arată că problemele regiunii Vest nu provin din sfera PIB pe locuitor, cum se întâmplă în majoritatea regiunilor. La acest indicator, în 2005 toate judeţele regiunii au poziţii destul de bune sau chiar foarte bune – judeţul Timiş. Punctajul slab obţinut de judeţele Caraş-Severin şi Hunedoara îşi are originea în rata înaltă a şomajului generată de evoluţia nefavorabilă a activităţilor economice specifice acestor zone. Prin comparaţie, este remarcabilă rata foarte redusă a şomajului în judeţul Timiş, situată la circa o treime din media naţională. Amplitudinea disparităţilor (distanţa relativă dintre poziţiile extreme) pe componentele indicatorului sintetic a variat astfel:

- Pentru PIB pe locuitor, 33 puncte procentuale în anul 2000 și 48 pp în anul 2005;
- Pentru câștigul salarial, a fost de 25 pp în anul 2000 și 20 pp în 2005;
- Rata șomajului înregistrează cele mai mari disparități printre cele 3 componente ale indicatorului sintetic: 84 pp în 2000 și 120 pp în 2005.
- PIB-ul pe locuitor înregistrează în anul 2009 o diferenţă între extremele regiunii de 35 puncte procentuale, judeţul Timiş ocupând prima poziţie, judeţul Caraş-Severin situându-se pe ultima. Anul 2014 nu înregistrează schimbări de poziţii, decât o creştere a PIB-ului pe locuitor în judeţul Timiş de 4 puncte procentuale, iar în judeţul Caraş-Severin de doar un punct procentual. Diferenţa între extreme este de 38 puncte procentuale conform prognozei pe 2014, înregistrându-se astfel un trend ascendent al PIB-ului pe locuitor în perioada analizată.
- Câştigul salarial înregistrează cote aproximativ similare, ordinea judeţelor conform poziţiei fiind Timiş, Hunedoara, Arad şi Caraş-Severin. Diferenţa între prima şi ultima poziţie fiind de doar 10 puncte procentuale. Prognoza 2014 arată o creştere a câştigului salarial în toate judeţele, mai puţin în judeţul Timiş unde înregistrează o scădere de două puncte procentuale. Diferenţa extremelor pentru anul 2014 este de doar 2 puncte procentuale, implicând astfel o uniformizare a câştigului salarial mediu brut pe întreaga regiune.

UNIUNEA EUROPEANĂ
GUVERNUL ROMÂNIEI MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE AMPOSDRU
Fondul Social European POSDRU 2007-2013
Instrumente Structurale 2007-2013
Fundația Multimedia

- Din punctul de vedere al ratei şomajului, aceasta înregistrează cele mai mari disparităţi dintre cele trei componente ale acestui indicator. Astfel, prima poziţie este deţinută de Hunedoara cu o valoare de 1,36, iar ultima poziţie este deţinută de judeţul Timiş, cu o valoare de 0,56, diferenţa între aceste două poziţii fiind de 80 puncte procentuale. În prognoza pentru anul 2014, observăm că pe prima poziţie se mută judeţul Caraş-Severin cu o valoare de 1,38, judeţul Timiş menţinându-şi poziţia, dar cu o valoare mai redusă, de 0,42. Astfel, diferenţa extremelor este de 96 puncte procentuale. Rata şomajului înregistrează un trend favorabil de scădere în toate judeţele acestei regiuni, mai puţin în judeţul Caraş-Severin, unde faţă de anul 2009, rata şomajului creşte cu 5 puncte procentuale.

Grafic C5 Disparități față de media națională în regiunea Vest în anul 2000

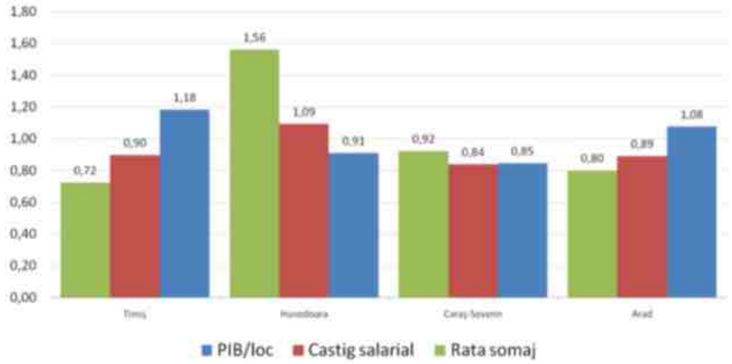

Fundația Multimedia
SNSPA
OR Operations Research

Grafic C6 Disparități față de media națională în regiunea Vest în anul 2005

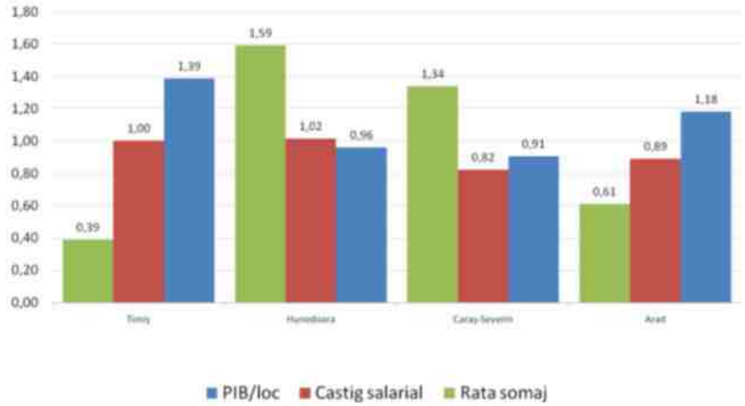

Grafic C3 Indicatorul sintetic al disparităților pentru în 2009

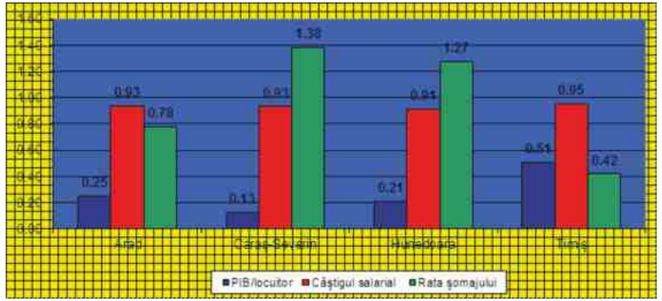

Grafic C4 Indicatorul sintetic al disparităților în 2014

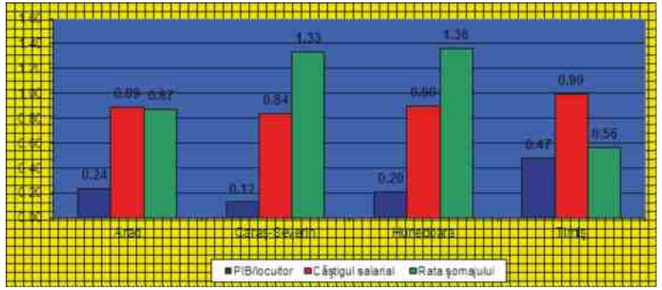

CONTEXT SOCIAL

În cadrul analizei contextului social sunt avuți în vedere indicatori precum evoluția demografică, domeniul sănătății (numărul de spitale, numărul de farmacii, numărul de paturi în spitale, numărul de medici) și educația (dinamica populației școlare, a numărului de absolvenți, precum și evoluția personalului didactic). Evoluția indicatorilor nu are drept obiectiv formularea unui verdict categoric cu privire la nivelul de eficiență al sistemului educațional sau al celui sanitar la nivelul Regiunii Vest, dar constituie un element care completează imaginea evoluției economice.

Tabel Vest 3 – evoluția populației

Populație	2000	2005	2010
România	22435205	21623849	21431298
Nord - Est	3823492	3734546	3707600
București-Ilfov	2284682	2208368	2263261
Centru	2642242	2530486	2523452
Nord-Vest	3444042	2737400	2716456
Sud-Est	2934319	2846379	2806204
Sud	3465468	3329762	3258775
Sud-Vest	2399831	2306450	2238643
Vest	2041129	1930458	1916907

UNIUNEA EUROPEANĂ
GUVERNUL ROMÂNIEI MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE AMPOSDRU
Fondul Social European POSDRU 2007-2013
Instrumente Structurale 2007-2013
Fundația Multimedia

Din punct de vedere demografic, Regiunea Vest se înscrie în același trend național de scădere generalizată a populației. Dacă în intervalul 2000-2010, populația României a scăzut cu 1.003.907 de persoane, la nivelul regiunii studiate scăderea este de 124.222 persoane. În termeni procentuali, declinul demografic accentuat este evident – o scădere de 4,6% la nivel național în raport cu o diminuare a populației de aproximativ 6,1% la nivel regional. Scăderea este mult mai accentuată în intervalul 2000-2005. Este important de notat că tendința de scădere a populației este generalizată în interiorul regiunii (toate județele se confruntă cu scăderea demografică).

Tabel Vest 4 – evoluția populației în Regiunea Vest

Populație	2000	2005	2010
România	22435205	21623849	21431298
Vest	2041129	1930458	1916907
Arad	476272	459286	454922
Caraș-Severin	353209	331876	320840
Hunedoara	523073	480459	461450
Timiș	688575	658837	679695

Fundația Multimedia
SNSPA
OR Operations Research

În ceea ce privește indicatorii din domeniul Sănătății, trebuie observat că dinamica națională este una pozitivă, în special din perspectiva numărului de farmacii existente. Numărul de spitale în România a crescut între 2000 și 2010 cu 64 (o creștere de aproximativ 14%), în timp ce numărul de farmacii a atins cota de 7.926 (o creștere de aproape 930%), explicabilă însă în același timp prin efectele condițiilor instituționale care au permis dezvoltarea activităților farmaceutice.

La nivelul regiunii Vest, numărul de spitale cunoaște o creștere (de la 48 la 53 de unități, o creștere de 9,44%, aflată sub nivelul mediei naționale). Practic, doar în județele Timiș, Arad și Caraș-Severin numărul de unități spitalicești crește, el scăzând însă în județul Hunedoara.

În ceea ce privește unitățile farmaceutice, deși nivelul creșterii naționale este de 930%, la nivelul Regiunii Vest creșterea, apărută ca urmare a extinderii operatorilor privați, este de aproximativ 900% (Caraș-Severin și Hunedoara fiind din nou județele care înregistrează o creștere mai lentă).

Tabel Vest 5 – evoluția la nivelul regiunii Vest a numărului de farmacii și spitale

	2000		2005		2010	
	Spitale	Farmacii	Spitale	Farmacii	Spitale	Farmacii
România	439	556	433	5823	503	7926
Vest	**48**	**67**	**46**	**527**	**53**	**678**
Arad	11	12	11	145	14	144
Caraș-Severin	8	12	8	66	9	95
Hunedoara	13	18	11	127	11	178
Timiș	16	25	16	189	19	261

UNIUNEA EUROPEANĂ
GUVERNUL ROMÂNIEI MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE AMPOSDRU
Fondul Social European POSDRU 2007-2013
Instrumente Structurale 2007-2013
Fundația Multimedia

Evoluția personalului medical se înscrie în tendința generală înregistrată la nivel național, de creștere a numărului de medici. Important de observat este că, dacă în România, între 2000 și 2010, numărul de medici a crescut cu 18,84%, la nivelul regiunii Vest creșterea este de numai 23,93%. De asemenea, observăm că inclusiv în interiorul regiunii sunt consemnate decalaje semnificative din acest punct de vedere: dacă în județele Timiș și Arad numărul de medici crește în proporții mai mari decât media consemnată la nivel național (23% în Arad, respectiv 32% în Timiș), creșterea este mai redusă în județul Hunedoara (numai 11%) și aproape inexistentă în județul Caraș-Severin (2,8%). În ceea ce privește numărul de paturi din spitale, tendința generalizată la nivelul Vest este una de scădere, mai accentuată decât la nivel național (numărul de paturi se reduce la nivel național cu 20,87%, în timp ce scăderea înregistrată în regiune este de 27,69%, cea mai dramatică situație fiind în județul Arad, unde se găsesc cu 35% mai puține paturi în spitale).

Tabel Vest 6 – Evoluția numărului de paturi în spitale și a medicilor

	2000		2005		2010	
	Paturi în spitale	Medici	Paturi în spitale	Medici	Paturi în spitale	Medici
România	166817	42371	143027	47388	132004	52204
Vest	**18188**	**4686**	**14293**	**5041**	**13152**	**6160**
Arad	3726	859	2431	944	2416	1109
Caraș-Severin	2752	558	2211	502	1931	574
Hunedoara	4738	965	3705	1116	3302	1088
Timiș	6972	2304	5946	2479	5503	3389

Fundația Multimedia
SNSPA
OR Operations Research

Similar, evoluția populației școlare urmează tendințele naționale. Numărul de elevi și studenți se reduce în Regiunea Vest, într-o proporție aproape identică mediei naționale. Astfel, dacă între 2000 și 2010 scăderea în România a fost de 11,75%, în Regiunea Vest scăderea este de 11,87%. Cu excepția județului Arad, care înregistrează o creștere de 6,05%, restul județelor se confruntă cu o scădere a populației școlare mai mare în termeni relativi decât media națională și media regională deopotrivă. Scăderea cea mai accentuată este în județul Caraș-Severin, unde populația școlară se comprimă cu 21%.

Tabel Vest 7 – Evoluția populației școlare, a numărului de absolvenți și a personalului didactic

	ANUL 2000/2001			ANUL2005/2006			ANUL 2010/2011		
	Populația școlară	Nr. absolvenți	Personal didactic	Populația școlară	Nr. absolvenți	Personal didactic	Populația școlară	Nr. absolvenți	Personal didactic
România	3757812		266165	4360831	551230	273701	4029226	595135	251713
București-Ilfov	530896		21099	563246	79617	31314	517754	110500	28500
Centru	540448		34662	507821	62.274	33646	489346	78362	31257
Nord - Est	808275		51756	771342	90762	47152	707377	86091	43516
Nord-Vest	609032		37028	576766	72.006	39473	533240	72370	37372
Sud-Est	565934		32.521	518899	65.537	31585	486012	64515	28786
Sud	623013		36.756	580359	72.367	36862	523362	68224	33652
Sud-Vest	468564		29.172	444295	56.219	28731	402670	60365	25932
Vest	419117		23.171	398103	52.448	24938	369465	54708	22698

UNIUNEA EUROPEANĂ
GUVERNUL ROMÂNIEI MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE AMPOSDRU
Fondul Social European POSDRU 2007-2013
Instrumente Structurale 2007-2013
Fundația Multimedia

Din perspectiva evoluției personalului didactic, la nivelul Regiunii Vest scăderea numărului de profesori și învățători în intervalul 2005-2010 este mai puțin accentuată decât la nivel național (reducere de 2,05% la nivel regional față de o scădere de 5,43% la nivel național). Cu excepția județului Timiș, unde se înregistrează o creștere de 10,36% a personalului didactic, reducerea numărului de cadre didactice este consemnată la nivelul întregii regiuni.

Tabel C8 – Evoluția populației școlare, a numărului de absolvenți și a personalului didactic în Regiunea Vest

	ANUL 2000/2001			ANUL 2005/2006			ANUL 2010/2011		
	Populația școlară	Nr. absolvenți	Personal didactic	Populația școlară	Nr. absolvenți	Personal didactic	Populația școlară	Nr. absolvenți	Personal didactic
România	3757812		266165	4360831	551230	273701	4029226	595135	251713
Vest	**419117**		**23171**	**398103**	**24938**	**52448**	**369465**	**54708**	**22698**
Arad	88394		5271	91550	5148	11469	94086	14046	5031
Caraş-Severin	67046		4292	58536	3975	7269	52949	7150	3573
Hunedoara	98619		5314	89659	5440	11765	78899	10971	4813
Timiş	165058		8294	155358	10375	21945	143531	22541	9281

Situația stă radical diferit în cazul absolvenților diferitelor forme de învățământ. Dacă la nivel național numărul acestora crește cu 7,38%, la nivelul Regiunii Vest creșterea este de 54,42%. Cea mai importantă creștere se înregistrează la nivelul județelor Arad și Timiș, unde numărul de absolvenți se dublează aproape în intervalul de referință.

Fundația Multimedia
SNSPA
OR Operations Research

MONITORIZARE PRESĂ

Analiza se bazează pe monitorizarea presei centrale și locale, în perioada 1 septembrie – 31 decembrie 2011. Scopul cercetării a fost acela de a cuantifica reflectarea mediatică a acțiunilor individuale sau ale organizațiilor non-guvernamentale, subsumabile conceputului de participare civică. Astfel, concluziile vizează tipul de preocupări civice care se bucură de vizibilitate în media. Datele obținute oferă o serie de indicii cu privire la modul în care media susține participarea civică – este vorba despre un proces implicit, care rezultă, în primul rând, din atenția acordată acțiunilor și actorilor avuți în vedere în cadrul monitorizării iar, în al doilea rând, din atitudinea asociată acestui interes mediatic.

Fig. 1 Proporția știrilor/regiuni

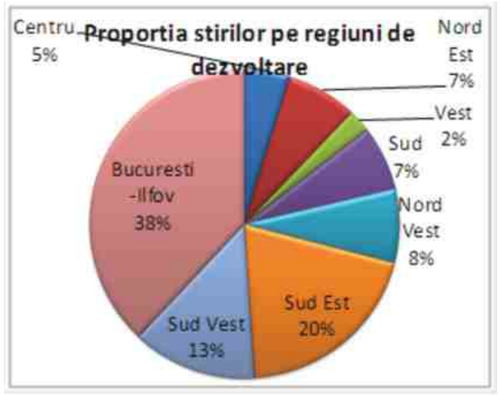

După cum se poate observa în Fig. 1, gradul în care media reflectă acțiunile și/sau actorii sociatății civile (ONG-urile), precum și instituțiile publice, în măsura în care acestea pot desfășura acțiuni care, mai mult sau mai puțin programatic, pot stimula participarea civică este suficient de fluctuant de la o regiune la alta astfel încât să se poată contura câteva categorii. Excluzând extremele (pe de o parte București-Ilfov, iar pe de altă parte Regiunea Vest), se disting trei zone de mediatizare: superioară (Regiunea Est), medie (Regiunea Sud-Vest) și inferioară (Regiunile Sud, Nord-Est și Centru).

La nivelul Regiunii Vest, actorii avuți în vedere de presa monitorizată sunt patronatele, actorii civici neinstituționalizați, indivizi (acțiuni ale actorilor sociali individuali), sindicate și ONG-uri. Atitudinea media este majoritar neutră față de actorii monitorizați, singura diferență fiind în cazul sindicatelor, unde se manifestă, într-o pondere importantă (33%), o atitudine pozitivă.

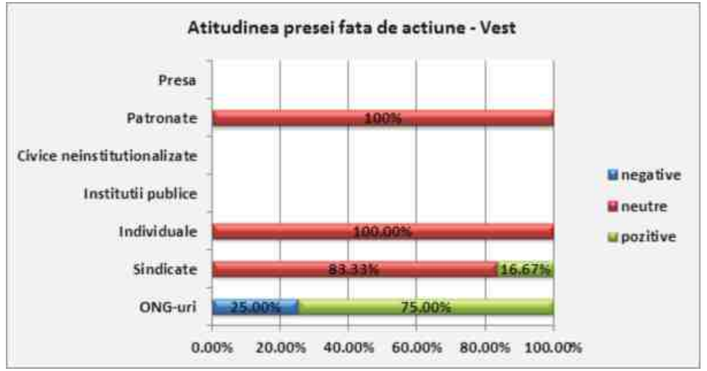

În cazul raportării media la acțiunile întreprinse de actorii menționați, diferențele apar doar în dreptul patronatelor și al acțiunilor individuale menținându-se atitudinea de neutralitate totală. În cazul sindicatelor, remarcăm o scădere a ponderii atitudinii pozitive atunci când vine vorba de acțiunile acestora, precum și raportarea proponderent pozitivă față de acțiunile ONG-urilor (75%), în cadrul articolelor.

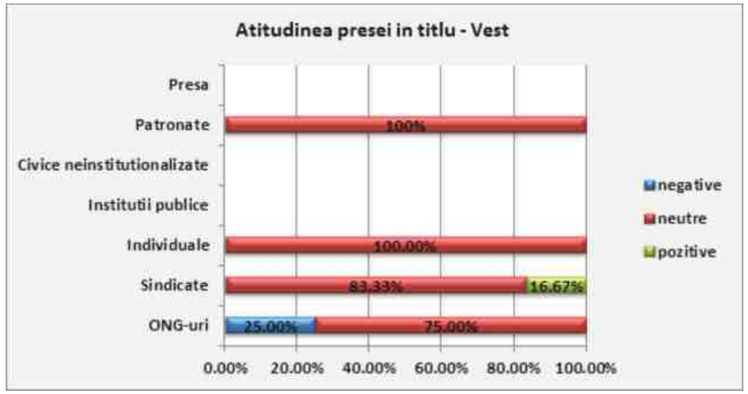

În cazul titlurilor de presă care fac referire la actorii menționați, observăm menținerea atitudinii generale neutre față de patronate și față de acțiunile individuale, menținerea fidelă în titluri a atitudinii din corpul articolelor în cazul sindicatelor, dar valorizarea neutră a acțiunilor ONG-urilor în proporție de 75%, diferența reprezentând raportarea negativă.

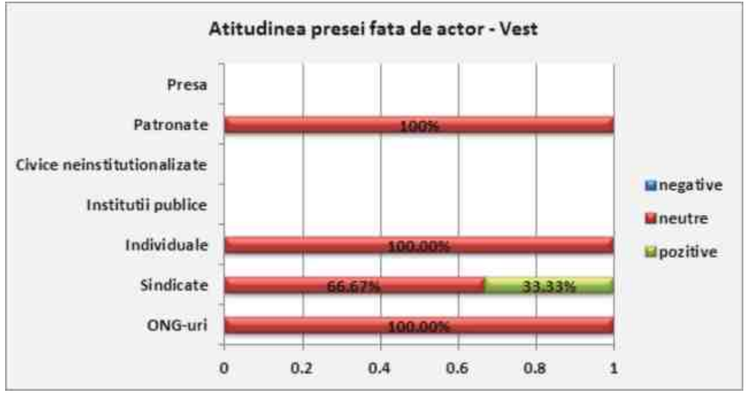

COMPARAȚIE EVS-WVS

Analiza comparativă este construită în jurul raportării datelor obținute în urma aplicării chestionarului elaborat în cadrul proiectului la datele relevate de instrumente cantitative similare, în speță European Values Survey și World Values Study. Au fost selectate cele mai recente studii realizate în cadrul celor două proiecte de cercetare și rezultatele lor au fost comparate cu datele obținute în cadrul proiectului. Au fost puse față în față datele sondajului cu cele mai recente date comparabile din alte state – democrații consolidate, cu o cultură participativă ridicată (Franța și Olanda); state care au făcut în ultimul secol tranziția la democrație (Germania și Italia), respectiv state care, la fel ca România, au făcut recent tranziția la democrație (Grecia și Spania, reprezentative pentru un nivel intermediar de integrare europeană și democratizare, care fac tranziția la democrație în urma înlăturării unor regimuri dictatoriale de dreapta, respectiv Ungaria și Polonia, state cu un trecut comunist recent, la fel ca România). Datele din surse externe trebuie să arate: dinamica indicatorilor comparabili în România, în raport cu statele supuse comparației; raportul dintre datele culese în cadrul proiectului și cele mai recente date din alte state; evoluția culturii participative în statele alese ca termen de comparație pentru România, pentru eventuala identificare a unor tendințe globale (și a consonanței, sau, dimpotrivă, disonanței evoluției României în raport cu aceste trend-uri).

UNIUNEA EUROPEANĂ
GUVERNUL ROMÂNIEI MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE AMPOSDRU
Fondul Social European POSDRU 2007-2013
Instrumente Structurale 2007-2013
Fundația Multimedia

How important in your life[2]		France 2006	Germany 2006	Hungary	Italy	Netherlands 2006	Poland 2005	Greece 1999	Spain 2007	Romania 2005	Romania 2012	Vest
family	important	97.70%	96.90%	97.80%	99.50%	95.10%	99.30%	98.00%	99.00%	99.00%	99%	100%
	not important	2.30%	3.10%	2.20%	0.50%	4.90%	0.70%	2.00%	1.00%	1.00%	1%	
friends and acquaintances	important	92.10%	94.40%	82.30%	93.50%	96.10%	93.00%	91.70%	94.30%	72.60%	83%	81%
	not important	8.00%	5.50%	17.70%	6.60%	3.80%	7.10%	8.30%	5.80%	27.40%	17%	
leisure time	important	86.90%	83.60%	79.70%	86.60%	95.70%	84.50%	86.60%	90.10%	71.60%	87%	84%
	not important	13.10%	16.40%	20.40%	13.40%	4.30%	15.50%	13.50%	9.90%	28.50%	13%	
politics	important	47.40%	42.40%	18.20%	37.50%	46.10%	29.20%	36.60%	29.10%	22.00%	24%	23%
	not important	52.50%	57.60%	81.70%	62.40%	53.90%	70.90%	63.40%	71.00%	78.00%	76%	
Work	important	96.40%	84.00%	88.70%	96.40%	81.10%	88.50%	93.80%	88.20%	90.70%	95%	94%
	not important	3.60%	16.00%	11.30%	3.60%	18.90%	11.40%	6.10%	11.80%	9.30%	5%	
religion	important	40.90%	33.90%	42.20%	76.10%	31.50%	86.80%	68.30%	39.10%	90.50%	84%	87%
	not important	59.10%	66.00%	57.80%	23.80%	68.60%	13.20%	31.70%	60.90%	9.50%	16%	

[2] Potrivit datelor WVS (anul din paranteză reprezintă anul studiului)

Fundația Multimedia
SNSPA
OR Operations Research

Astfel, în ceea ce privește prioritățile vieții personale, răspunsurile cetățenilor din Regiunea Vest nu diferă semnificativ în raport cu concluziile naționale. Potrivit datelor WVS, **familia** în România este la fel de importantă ca în celelalte țări, evidențiindu-se un trend stabil la nivel european, poate chiar puțin mai pronunțat la nivelul statelor foste comuniste, față de statele occidentale. De asemnea, trebuie observat că ierarhia preferințelor pentru locuitorii Regiunii Vest subliniază caracterul încă puternic tradițional al societății, demonstrat de preferința arătată familiei, alături de importanța crescută a religiei (în raport cu spațiul occidental).

How important in your life[3]		France	Germany	Greece	Hungary	Italy	Netherlands	Poland	Spain	Romania	Romania 2012
family	Important	98%	95%	99%	99%	100%	96%	100%	98%	99%	99%
	not important	2%	5%	1%	1%	%	4%	%	2%	1%	1%
friends and acquaintances	Important	91%	94%	96%	91%	92%	97%	92%	78%	91%	83%
	not important	9%	6%	4%	9%	8%	3%	8%	22%	9%	17%
leisure time	Important	85%	87%	96%	86%	83%	96%	87%	82%	91%	87%
	not important	15%	13%	4%	14%	17%	4%	13%	18%	9%	13%
politics	Important	50%	42%	52%	24%	46%	59%	29%	25%	27%	24%
	not important	50%	58%	48%	76%	54%	41%	71%	75%	73%	76%
work	Important	95%	82%	94%	91%	96%	89%	91%	91%	92%	95%
	not important	5%	18%	6%	9%	4%	11%	9%	9%	8%	5%
religion	Important	36%	35%	84%	42%	76%	40%	75%	87%	37%	84%
	not important	64%	65%	16%	58%	24%	60%	25%	13%	63%	16%

[3] Potrivit datelor EVS din 2008

UNIUNEA EUROPEANĂ
GUVERNUL ROMÂNIEI MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE AMPOSDRU
Fondul Social European POSDRU 2007-2013
Instrumente Structurale 2007-2013
Fundația Multimedia

Potrivit datelor EVS din 2005 referitoare la **familie**, se poate observa că aceasta este foarte importantă în majoritatea statelor, singurele excepții notabile fiind Germania și Olanda. România se situează într-o medie procentuală comparabilă cu statele foste comuniste, Ungaria și Polonia, dar și cu statele mediteraneene, Grecia și Spania. În Regiunea Vest, importanța acordată familiei este comparabilă cu nivelul înregistrat în celelalte regiuni de dezvoltare.

În România, **prietenii** nu ocupă un loc la fel de important în viața respondenților ca în celelalte țări, scorul fiind, cu aproximație, la jumatatea celui din restul țărilor. Trendul este constant, nu se observă o creștere a importanței prietenilor odată cu trecerea timpului. La nivelul Regiunii Vest se poate vorbi despre o importanță ușor mai redusă acordată prietenilor (81% față de 83% la nivel național). Comparativ cu datele din anii precedenți, se poate observa o creștere generală a procentelor importanței prietenilor și cunoștintelor.

Potrivit datelor WVS, în România cultura **timpului liber** nu este la fel de dezvoltată ca în celelalte țări. Nu se observă pe parcursul anilor o creștere a importanței pe care românii o acordă timpului lor liber. Se poate constata o diferență între România și statele din Europa occidentală, Franța și Olanda, în sensul în care persoanele din aceste state acordă o importanță semnificativ mai mare timpului liber. O diferență în același sens se observă și între statele mediteraneene și România. Cu toate acestea, numărul persoanelor care consideră timpul liber destul de important nu diferă semnificativ de celelalte state. Potrivit datelor EVS, din 2005, la categoria importanței timpului liber pentru români, aceasta este la un nivel scăzut, similar cu Italia și Franța, dar comparativ ca trend cu statele foste comuniste și cu statele occidentale, Germania și Italia, în care importanța este cu circa 5% mai mare. În Regiunea Vest, la fel ca și în restul țării, timpul liber are o importanță scăzută (este acordată o importanță sensibil mai mică decât media națională). Este însă important de semnalat că, în raport cu datele din anii precedenți, procentul celor care consideră timpul liber ca fiind foarte important în viața lor a urmat un trend ascendent, apropiindu-se de media europeană.

Fundația Multimedia
SNSPA
OR Operations Research

Politica nu este la fel de importantă în România în comparație cu majoritatea țărilor evaluate. Diferențe semnificative se înregistrează între România și statele occidentale. Nu există o diferență notabilă între România și celelalte state foste comuniste, Polonia și Ungaria. Potrivit datelor EVS, din 2005, politica are o importanță relativ scazută în viețile europenilor. Importanța acordată politicii de locuitorii Regiunii Vest nu diferă semnificativ de datele consemnate la nivel național.

Ca observație generală a datelor WVS, se poate spune că **munca** ocupa un loc important în viața oamenilor. Numărul persoanelor din România care consideră munca foarte importantă este asemenător cu cel din statele foste comuniste evaluate în acest studiu, adică Polonia și Ungaria. Viziuni asupra importanței muncii apropiate de cele ale României au statele mediteraneene, dar și cele occidentale, precum Italia și Germania. Potrivit datelor EVS din 2005, importanța muncii în viețile europenilor este una foarte mare în toate statele, de peste 90%, cu maxime în Italia și Franța. În ceea ce privește importanța acordată muncii în Regiunea Vest, nu există diferențe mai mari decât marja de eroare a cercetării între răspunsurile prelevate în această regiune și media națională.

Potrivit datelor WVS, **religia** ocupă un rol foarte important în România. În comparație cu persoanele din statele occidentale, românii consideră religia ca fiind semnificativ mai importantă. O asemănare a cotării importanței religiei se poate observa între România și Polonia, dar și între România și Italia. Potrivit datelor EVS, din 2005, există diferențe majore între statele cu o cultură occidentală și fostele state comuniste. Franța, Germania și Spania notează o importanță relativ scazută a religiei, în jur de 37%, dar în România (care înregistrează un maxim de 87%), Italia și Grecia, religia are un loc central în viețile oamenilor. Respondenții din Regiunea Vest acordă religiei o importanță mai mare decât locuitorii celorlalte regiuni (87% consideră religia ca fiind importantă și foarte importantă, în raport cu numai 84% la nivel național).

UNIUNEA EUROPEANĂ
GUVERNUL ROMÂNIEI MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE AMPOSDRU
Fondul Social European POSDRU 2007-2013
Instrumente Structurale 2007-2013
Fundația Multimedia

Do you belong to[4]	France 2006	Germany 2006	Hungary 1999	Italy 2005	Netherlands 2006	Poland 2005	Greece 1999	Spain 2007	Romania 2005	Romania 2012	Vest
church or religious organization	4.4%	12.9%	12.1 %	9.2%	14.4%	12.9%	6.7%	9.1%	5.4%	15%	16%
education, arts, music or cultural activities	11.3%	8.2%	3.4%	10.0 %	20.5%	4.6%	20.8%	5.7%	1.1%	5%	5%
labour unions	5.8 %	3.4 %	7.0 %	3.3 %	7.8 %	4.4 %	8.3 %	2.7 %	3.8 %	9 %	11%
political party	2.6 %	2.3 %	1.6 %	3.4 %	4.2 %	1.1 %	7.9 %	1.1 %	2.5 %	7 %	8%
charitable/humanitarian organization	8.8%	4.7%	0.3%	9.3%	6.8%	3.1%	5.0%	5.1%	0.8%	5%	6%
environmental organization	6.3%	1.5%	1.7%	1.4%	4.1%	1.6%	11.0%	1.1%	0.2%	5%	4%
professional associations	6.4%	3.8%	3.7%	7.0%	6.0%	2.6%	14.2%	3.4%	1.2%	5%	4%
sports/recreation	22.7%	26.8%	3.8%	17.3 %	37.4%	4.2%	15.1%	10.0%	1.0%	4%	4%
any other organization	1.9 %	5.1 %	2.6 %	9.4 %	1.9 %	3.3 %	6.7 %	4.4 %	0.3 %		

[4] Potrivit datelor WVS

Fundația Multimedia
SNSPA
OR Operations Research

Do you belong to[5]	France	Germany	Greece	Hungary	Italy	Netherlands	Poland	Spain	Romania	Romania 2012
welfare organisation	7%	6%	1%	1%	4%	21%	1%	2%	4%	11%
religious organisation	4%	11%	2%	6%	10%	31%	4%	4%	9%	15%
cultural activities	10%	6%	5%	3%	8%	38%	1%	5%	4%	5%
trade unions	5%	7%	4%	4%	6%	22%	4%	5%	6%	9%
political parties/groups	3%	4%	5%	1%	4%	11%	1%	2%	4%	7%
local community action	4%	1%	2%	1%	3%	11%	1%	1%	2%	
3w-development/human rights	3%	2%	1%	%	3%	24%	%	1%	1%	
environment, ecology, animal rights	4%	5%	3%	1%	3%	36%	1%	1%	3%	5%
professional associations	3%	5%	5%	2%	5%	18%	2%	2%	2%	5%
youth work	1%	4%	1%	1%	6%	9%	2%	1%	1%	
sports/recreation	20%	22%	6%	5%	9%	52%	2%	5%	3%	
womens groups	1%	4%	1%	1%	%	6%	1%	1%	1%	
peace movement	%	1%	%	%	2%	3%	%	1%	1%	
voluntary health organisations	3%	4%	3%	2%	4%	13%	%	2%	2%	
other groups	6%	6%	3%	2%	5%	11%	3%	2%	2%	
None	55%	53%	74%	80%	62%	3%	78%	75%	76%	

[5] Potrivit datelor EVS din 2008

UNIUNEA EUROPEANĂ
GUVERNUL ROMÂNIEI MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE AMPOSDRU
Fondul Social European POSDRU 2007-2013
Instrumente Structurale 2007-2013
Fundația Multimedia

Conform datelor studiului realizat în cadrul proiectului, la nivel național, cea mai importantă formă de apartenență organizațională este legată de **fenomenul religios** (apartenența la organizații cu caracter religios este mai ridicată în România decât în restul statelor avute în vedere). În Regiunea Vest apartenența declarată la organizații religioase este ușor mai ridicată decât la nivel național.

Este de constatat de asemenea un interes scăzut asupra **fenomenului sportiv** din România comparativ cu celelalte țări (apartenența la acest tip de organizații nu diferențiază Regiunea Vest).

Participarea la activitati artistice este mai scăzuta în România decât în alte țări, un nivel relativ similar de neangajare artistică existând în Ungaria, Polonia și Spania. Remarcăm o implicare consonantă la nivelul Regiunii Vest cu cea existentă la nivel național.

Participarea sindicală este comparabilă cu nivelurile înregistrate în celelalte state analizate. În Regiunea Vest nivelul de apartenență la acest tip de organizații este ușor mai ridicat decât cel național (existând însă în zonă de tradiție a acțiunilor sindicale) consemnându-se un scor mai ridicat decât la nivelul întregii țări - 11% dintre respondenți își declară apartenența la un sindicat, în raport cu numai 9% la nivel național. **Apartenenta la partide politice** este relativ mai ridicată decât cea înregistrată în restul statelor studiate (o medie națională de 7%), Regiunea Vest indicând un nivel ușor mai ridicat de apartenență la acest tip de organizații (8%). Procentul de români care fac parte din **asociații profesionale** este mai mic decât media celorlate țări, fiind totodată mai redus în Regiunea Vest decât la nivel național (4%, comparativ cu 5% la nivel național). **Apartenența la organizații umanitare sau de caritate** este mult mai mică în România decât în alte țări, însă putem constata un trend ascendent în sensul unei creșteri a participării la astfel de organizații între 1999 și 2005. Apartenența la acest tip de organizații este ușor mai ridicată în Regiunea Vest în raport cu media națională (6% în regiune față de 5% la nivel național).

Din perspectiva **apartenenței generale la organizații**, Regiunea Vest consemnează un nivel al participării civice mai ridicat decât la nivel național – 43% dintre respondenți se declară membri ai unei organizații, în raport cu o rată declarată a apartenenței de 40% în România. Datele studiului arată că locuitorii din Regiunea Vest acționează ca voluntari într-o proporție ușor mai ridicată decât la nivel național (32% dintre respondenții din Regiune au făcut voluntariat, în raport cu numai 30% la nivel național). Disponibilitatea respondenților de a deveni membri ai unor organizații este de asemenea mai ridicată decât la nivel național – 69% dintre locuitorii regiunii își doresc acest lucru, în raport cu numai 66% dintre locuitorii României.

UNIUNEA EUROPEANĂ
GUVERNUL ROMÂNIEI MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE AMPOSDRU
Fondul Social European POSDRU 2007-2013
Instrumente Structurale 2007-2013
Fundația Multimedia

Don't like as neighbours[6]	France 2006	Germany 2006	Netherlands 2006	Poland 2005	Greece 1999	Spain 2007	Romania 2005	Romania 2012	Vest
people with criminal record	-	-	-	-	-	-	-	73 %	67%
people of different race	26.8 %	8.6 %	8.5 %	13.7 %	14,4%	8.6 %	20.3 %	19 %	15%
heavy drinkers	85.1 %	78.5 %	82.2 %	79.5 %	37,3%	48.6 %	76.0 %	-	-
emotionally unstable people	-	-	-	-	-	-	-	64 %	60%
People of a different religion	30.3 %	5.1 %	3.1 %	11.6 %	-	7.2 %	17.1 %	-	-
immigrants/foreign workers	43.2 %	15.7 %	9.8 %	15.0 %	13,7%	8.3 %	18.6 %	-	-
people with AIDS	37.4 %	18.3 %	11.0 %	41.8 %	26,9%	20.5 %	42.6 %	45 %	39%
drug addicts	89.0 %	74.2 %	95.5 %	84.9 %	45,3%	81.6 %	84.5 %	89 %	85%
Homosexuals	34.1 %	17.3 %	4.9 %	56.3 %	26,8%	9.4 %	67.5 %	68 %	64%
Gypsies	-	-	-	-	32,7%	45.6 %	54.4 %	49 %	39%
Muslims	-	29.5 %	-	-	20,9%	-	-	32 %	25%
indigenes; aborigenes	-	-	-	-	-	-	-	-	-
people who speak a different language	27.6 %	10.3 %	10.7 %	9.2 %	-	4.1 %	13.2 %	-	-
unmarried couples living together	13.4 %	2.7 %	0.5 %	9.9 %	-	4.4 %	17.2 %	-	-
Christians	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jews	-	-	-	-	-	-	-	25 %	17%
left wing extremists	-	-	-	-	-	-	-	23%	20%
right wing extremists	-	-	-	-	-	-	-	23%	20%
large families	-	-	-	-	-	-	-	-	-

[6] Date WVS

Fundația Multimedia
SNSPA
OR Operations Research

Don't like as neighbours[7]	France	Germany	Greece	Hungary	Italy	Netherlands	Poland	Spain	Romania	Romania 2012
people with criminal record	14%	28%	58%	50%	53%	50%	70%	33%	59%	73%
people of different race	3%	5%	10%	9%	16%	10%	12%	4%	21%	19%
heavy drinkers	35%	56%	39%	57%	46%	66%	72%	31%	66%	-
emotionally unstable people	12%	11%	64%	14%	39%	31%	57%	20%	49%	64%
people of a different religion	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Muslims	7%	22%	16%	11%	24%	17%	26%	13%	23%	32%
immigrants/foreign workers	4%	10%	15%	15%	17%	14%	17%	4%	21%	-
people with AIDS	3%	17%	34%	31%	31%	13%	52%	12%	43%	45%
drug addicts	40%	68%	61%	64%	60%	75%	77%	46%	64%	89%
Homosexuals	6%	17%	30%	30%	23%	10%	53%	5%	58%	68%
Jews	2%	6%	12%	6%	13%	7%	18%	2%	19%	25%
Gypsies	25%	29%	37%	39%	63%	27%	34%	26%	45%	49%
Christians	-	1%	2%	2%	-	7%	5%	%	15%	-
left wing extremists	13%	44%	7%	12%	29%	57%	11%	16%	26%	23%
right wing extremists	29%	71%	9%	13%	32%	68%	11%	20%	25%	23%
large families	3%	8%	3%	5%	11%	14%	9%	1%	17%	-
unmarried couples living together	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

[7] Potrivit datelor EVS din 2008

UNIUNEA EUROPEANĂ
GUVERNUL ROMÂNIEI MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE AMPOSDRU
Fondul Social European POSDRU 2007-2013
Instrumente Structurale 2007-2013
Fundația Multimedia

În cazul distanței sociale, la nivelul României se poate observa că principalele categorii față de care românii au o intoleranța ridicată sunt persoanele dependente de droguri, homosexualii, romii, persoanele care au fost condamnate penal, respectiv persoanele cu probleme psihice. Intoleranța față de persoanele cu probleme psihice și cele cu cazier s-a aflat pe un trend ascendent. La nivelul Regiunii Vest, ierarhia distanței sociale consemnată la nivel național este reprodusă fidel, consumatorii de droguri fiind cea mai puțin populară categorie, urmați de condamnații penali, respectiv homosexuali și persoanele cu probleme psihice. Cel mai important aspect care trebuie subliniat este că Regiunea Vest este singura în care distanța socială este mai redusă decât media națională în raport cu toate categoriile măsurate. Aceasta nu înseamnă nici pe departe că ierarhia distanței sociale se modifică, ci că în Regiunea Vest ostilitatea față de toate minoritățile este mai redusă în raport cu media națională.

În ceea ce privește contextul internațional, în cazul persoanelor dependente de droguri, se poate observa că România merge în convergență cu statele europene (Franța, Germania, Polonia, Spania) de a reduce intoleranța. În cazul homosexualilor, România și Polonia rămân cele mai intolerante state, fiind singurele care fac excepție de la media europeană. În privința persoanelor cu probleme alcoolice, România se află în același trend descendent al intoleranței, cum se regăsește și Franța, Germania, Olanda și Polonia.

Fundația Multimedia
SNSPA
OR Operations Research

Political action[8]		Franc 2006	Germany 2006	Hungary 1999	Italy 2005	Netherlands 2006	Poland 2005	Greece 1999	Spain 2007	Romania 2005	Romania 2012	Vest
signing a petition	Have done	66.7 %	49.9 %	14.7 %	54.0 %	45.8 %	23.5 %	49.6 %	23.4 %	6.1 %	16%	17%
	Might do	22.9 %	30.0 %	32.2 %	32.1 %	37.8 %	29.9 %	38.4 %	46.6 %	28.2 %	33%	30%
	Would never do	10.4 %	20.1 %	53.1 %	13.9 %	16.4 %	46.7 %	12.0 %	30.0 %	65.7 %	-	-
joining in boycotts	Have done	14.1 %	9.4 %	2.8 %	19.7 %	13.6 %	4.9 %	4.7 %	7.0 %	1.0 %	3%	3%
	Might do	42.4 %	40.4 %	18.5 %	49.9 %	42.1 %	19.5 %	21.6 %	35.1 %	13.9 %	13%	12%
	Would never do	43.4 %	50.2 %	78.8 %	30.3 %	44.2 %	75.6 %	73.8 %	57.9 %	85.1 %	-	-
attending lawful/peaceful demonstrations	Have done	37.5 %	30.8 %	4.5 %	36.0 %	20.2 %	10.2 %	47.5 %	35.9 %	6.3 %	16%	21%
	Might do	31.8 %	39.0 %	29.4 %	33.1 %	36.7 %	30.4 %	38.3 %	39.7 %	28.9 %	33%	31%
	Would never do	30.7 %	30.2 %	66.1 %	31.0 %	43.1 %	59.4 %	14.2 %	24.5 %	64.8 %	-	-

[8] Potrivit datelor WVS

UNIUNEA EUROPEANĂ
GUVERNUL ROMÂNIEI MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE AMPOSDRU
Fondul Social European POSDRU 2007-2013
Instrumente Structurale 2007-2013
Fundația Multimedia

Political action[9]		France	Germany	Greece	Hungary	Italy	Netherlands	Poland	Spain	Romania	Romania 2012	Vest
signing a petition	have done	68%	57%	19%	15%	51%	53%	21%	41%	11%	16%	17%
	might do	23%	28%	36%	31%	33%	31%	50%	35%	23%	33%	30%
	would never do	9%	15%	45%	54%	17%	16%	28%	24%	66%	-	-
joining in boycotts	have done	16%	11%	7%	2%	12%	12%	4%	8%	2%	3%	3%
	might do	50%	38%	21%	17%	37%	35%	38%	30%	14%	13%	12%
	would never do	34%	50%	72%	81%	51%	53%	58%	63%	84%	-	-
attending lawful demonstrations	have done	46%	27%	24%	4%	38%	22%	8%	39%	7%	16%	21%
	might do	33%	36%	30%	21%	35%	35%	44%	33%	26%	33%	31%
	would never do	22%	37%	46%	75%	27%	43%	48%	29%	67%	-	-
joining unofficial strikes	have done	11%	3%	5%	%	8%	4%	3%	9%	1%	3%	4%
	might do	35%	18%	11%	5%	15%	21%	23%	27%	6%	7%	5%
	would never do	54%	78%	85%	94%	78%	75%	74%	63%	92%	-	-
occupying buildings/factories	have done	9%	2%	8%	%	9%	3%	2%	3%	1%	2%	2%
	might do	35%	13%	12%	3%	18%	15%	23%	14%	6%	8%	10%
	would never do	56%	85%	81%	96%	72%	83%	75%	84%	93%	-	-

[9] Conform datelor EVS din 2008

Fundația Multimedia
SNSPA
OR Operations Research

Conform datelor din 2005 numărul persoanelor care au **semnat petiții** în România s-a aflat pe un trend descendent, în timp ce numărul persoanelor care nu ar semna vreodată a crescut treptat. Valoarea acestui indicator se apropie de cea a Ungariei, fost stat comunist, dar este la mare distanță față de rezultatul înregistrat în statele occidentale, sau în cele extra-europene. Cei care nu ar semna vreodată o petiție se apropie de numărul celor din Ungaria și Polonia, ceea ce subliniază lipsa unei culturi a protestului civic. În ceea ce privește Regiunea Vest, numărul celor care au semnat petiții este ușor mai mare decât media națională, dar disponibilitatea semnării lor este mai redusă decât la nivel național (30% dintre respondenții Regiunii Vest, în raport cu 33% la nivel național).

Participarea la boicoturi înregistrează în România cele mai mici valori. Din acest punct de vedere, România se apropie de Ungaria, în timp ce la numărul celor care nu ar participa la boicoturi se apropie ca scor de Ungaria, Polonia și Grecia. Valorile înregistrate în Regiunea Vest consemnează un număr redus al participanților la aceste forme de acțiuni, identinc însă mediei naționale, precum și o disponibilitate mai redusă de participare (12% în regiune față de 13% la nivel național).

Procentul **participării la demonstrații pașnice** în România a scăzut în ultima perioadă, situându-se sub media europeană, dar peste procentul celor din Ungaria. Din punct de vedere al celor care nu ar lua parte niciodată la asemenea demonstrații, România are un scor apropiat de cel al statelor foste comuniste, Ungaria și Polonia, însă mult mai mare față de Grecia sau Spania. Locuitorii Regiunii Vest au cea mai ridicată rată a participării declarate la demonstrații legale, dar o disponibilitate ceva mai redusă de a participa la acest tip de acțiuni (21% declară că au participat la demonstrații pașnice).

Numărul potențialilor **participanti la greve ilegale** sau la **ocuparea de fabrici**, deși s-a aflat pe un trend ascendant, nu s-a apropiat de media europeană, fiind mai mare doar decât cel din Ungaria. Procentul celor care au participat la ocuparea unor clădiri sau fabrici este unul scăzut, (este consemnat un număr ușor mai mare de respondenți dispuși să participe la ocuparea de clădiri sau fabrici – 10%, în raport cu 8% la nivel național).

UNIUNEA EUROPEANĂ
GUVERNUL ROMÂNIEI MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE AMPOSDRU
Fondul Social European POSDRU 2007-2013
Instrumente Structurale 2007-2013
Fundația Multimedia

Confidence[10]		France 2006	Germany 2006	Italy 2006	Netherlands 2006	Poland 2005	Spain 2007	Greece 1999	Hungary 1999	Romania 2005	Romania 2012	Vest
Churches	Great deal + Quite a lot	47.10%	37.60%	74.80%	29.70%	72.70%	32.40%	54.80%	47.60%	88.10%	76%	79%
Armed Forces	Great deal + Quite a lot	68.30%	50.10%	68.20%	45.20%	67.40%	53.20%	68.20%	46.00%	82.10%	72%	69%
The Press	Great deal + Quite a lot	38.50%	29.40%	25.10%	32.40%	37.80%	41.60%	31.00%	30.70%	43.10%	40%	39%
Labor Unions	Great deal + Quite a lot	38.70%	32.10%	34.20%	48.00%	28.30%	29.70%	14.10%	23.60%	29.70%	22%	21%
The Police	Great deal + Quite a lot	71.20%	73.90%	78.30%	59.40%	47.10%	64.00%	28.10%	45.40%	39.80%	44%	45%
Parliament	Great deal + Quite a lot	35.50%	21.90%	33.00%	29.70%	12.20%	50.80%	24.30%	34.00%	17.10%	13%	10%
Civil Services	Great deal + Quite a lot	54.30%	30.90%	40.90%	31.20%	18.10%	41.10%	14.30%	49.70%	30.00%	-	-
Justice System	Great deal + Quite a lot	40.10%	57.50%	51.60%	44.70%	33.30%	55.40%	43.70%	45.30%	29.30%	34%	31%
The European Union	Great deal + Quite a lot	39.00%	30.70%	67.10%	30.90%	46.20%	61.20%	25.50%	58.60%	62.80%	47%	49%
Television	Great deal + Quite a lot	34.60%	34.20%	17.20%	36.90%	39.70%	34.50%	-	-	54.10%	-	-
The Government	Great deal + Quite a lot	29.20%	23.50%	26.40%	27.10%	18.00%	45.10%	-	-	26.60%	16%	17%
The Political Parties	Great deal + Quite a lot	16.40%	12.80%	16.50%	23.30%	7.00%	28.50%	-	-	12.90%	11%	11%
Environmental Protection	Great deal + Quite a lot	64.80%	58.30%	67.50%	55.90%	59.50%	60.10%	-	-	50.80%	-	-

[10] Conform datelor WVS

Fundația Multimedia
SNSPA
OR Operations Research

How much confidence in	France	Germany	Greece	Hungary	Italy	Netherlands	Poland	Spain	Romania	Romania 2012
Church	41%	40%	52%	43%	67%	35%	65%	31%	85%	76%
armed forces	73%	58%	70%	41%	75%	55%	63%	57%	76%	72%
education system	76%	49%	48%	51%	55%	63%	71%	71%	74%	-
the press	38%	35%	22%	23%	29%	42%	37%	37%	44%	40%
trade unions	42%	38%	22%	25%	30%	52%	32%	38%	36%	22%
the police	75%	74%	53%	51%	77%	69%	58%	68%	55%	44%
Parliament	51%	37%	31%	21%	34%	49%	20%	49%	24%	13%
civil service	62%	39%	25%	41%	37%	42%	31%	44%	32%	-
social security system	75%	40%	31%	37%	51%	61%	26%	75%	46%	-
Government	34%	29%	22%	17%	28%	49%	23%	35%	25%	16%
political parties	16%	14%	16%	10%	14%	33%	12%	18%	18%	11%
major companies	45%	21%	17%	27%	42%	43%	27%	36%	35%	-
environmental organizations	70%	55%	68%	52%	53%	53%	48%	63%	49%	-
health care system	78%	34%	39%	32%	54%	71%	44%	79%	54%	-
justice system	56%	58%	50%	39%	36%	56%	44%	42%	42%	34%
European Union	53%	37%	49%	51%	65%	45%	55%	55%	61%	47%
NATO	55%	39%	28%	47%	57%	54%	53%	33%	57%	-
United Nations Organisation	64%	40%	36%	50%	64%	56%	55%	47%	59%	-

UNIUNEA EUROPEANĂ
GUVERNUL ROMÂNIEI MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE AMPOSDRU
Fondul Social European POSDRU 2007-2013
Instrumente Structurale 2007-2013
Fundația Multimedia

Biserica continuă să se poziționeze pe primul loc al încrederii românilor. State în care Biserica se mai bucură de un nivel ridicat de încredere sunt Italia și Polonia. La nivelul Regiunii Vest, încrederea în Biserică înregistrează un nivel mai ridicat față de nivelul național (79% față de 76%), în ciuda unei participări ridicate la organizații religioase.
Încrederea românilor în Armată se situează pe un trend convergent cu restul statelor UE, având o descreștere lentă. România urmează aceeași evoluție cu celelalte state foste comuniste, Polonia și Ungaria. Spre deosebire de acestea, în restul statelor, încrederea în armată are o evoluție pozitivă. În Regiunea Vest încrederea în forțele armate este mai redusă (69% dintre respondenți au încredere în armată față de 72% la nivel național).

În România, **încrederea în presă** se află pe un trend descendent. Dacă în statele mediteraneene, această scădere a început încă din 2005 (din datele culese), în România ea începe în 2007, și are o evoluție mai lentă. Un alt stat în care încrederea în presă scade este Italia, în timp ce în Polonia aceasta pare că stagnează. Celelalte state europene analizate constată o creștere a încrederii populației în presă. În regiunea Vest, respondenții au mai puțină încredere în presă decât media națională (39% față de 40%).

Evoluția **încrederii cetățenilor români în sindicate** este una fluctuantă, marcată de creșteri în prima decadă a democrației, iar apoi de scădere. Locuitorii Regiunii Vest au mai puțină încredere în sindicate (21% față de 22% la nivel național).

Încrederea românilor în Poliție, poziționează țara noastră la mică distanță de Grecia și Ungaria, unul din statele cu cea mai mică încredere în Poliție, valoarea actuală fiind mai mică decât în oricare alt stat dintre cele analizate. Pe plan intern, Regiunea Vest se remarcă printr-un nivel ușor mai ridicat al încrederii în această instituție (45% dintre respondenții din regiune au încredere în această instituție, în raport cu numai 44% la nivel național).

În ceea ce privește **încrederea în Legislativ**, România înregistrează valori apropiate de cele două state ex-comuniste, Polonia și Ungaria. În comparație cu Franța, Olanda și Spania, Legislativul nu este creditat de respondenți cu multă încredere. Pe plan intern, valorile înregistrate în Regiunea Vest sunt mai reduse decât scorurile naționale (numai 10% dintre locuitorii regiunii au încredere în Legislativ).
Guvernul este o altă instituție politică creditată cu mai puțină încredere de către români decât cetățenii din statele occidentale. La nivelul Regiunii Vest numai 17% dintre cetățeni au încredere în Executiv.

Încrederea în partidele politice arată că raportarea românilor la actorii politici nu este semnificativ diferită de cea a celorlalți respondenți europeni (cu excepția Olandei). Anul 2012 cunoaște o scădere drastică a încrederii românilor în partidele politice. Doar 11% dintre locuitorii Regiunii Vest au încredere în organizațiile politice (la fel ca și la nivel național).

Încrederea în sistemului judiciar plasează România pe ultimul loc în raport cu statele de referință din cele două studii analizate. Încrederea respondenților din Regiunea Vest este mai scăzută decât media națională (numai 31% dintre respondenți au încredere în sistemul judiciar).

Din datele statistice obținute, se observă că **încrederea românilor în Uniunea Europeană** a înregistrat valori ridicate, punctul maxim fiind atins în anul integrării europene. De atunci, aceasta a scăzut dramatic. În anul 2007, anul integrării europene, singura țara care avea o încredere mai mare decât România era Italia, același lucru fiind valabil și pentru anul 2005. Încrederea în Uniunea Europeană înregistrează un scor mai mare decât cel național în Regiunea Vest (49% dintre respondenți au încredere în Uniunea Europeană).

		France 2006	Germany 2006	Italy 2005	Netherlands 2006	Poland 2005	Spain 2007	Greece 1999	Hungary 1999	Romania 2005	Romania 2012	Vest
Trust[11]	Most people can be trusted	18.8 %	36.8 %	29.2 %	45.0 %	19.0 %	20.0 %	23.7 %	21.8 %	20.3 %	7%	5%
	Can't be too careful	81.2 %	63.2 %	70.8 %	55.0 %	81.0 %	80.0 %	76.3 %	78.2 %	79.7 %	93%	94%

[11] Conform datelor WVS

În 2005, România se situa, alături de Polonia, în categoria statelor unde majoritatea respondenților își privesc semenii cu suspiciune. Se poate face o distinctie Europa de Vest vs. Europa de Est, în sensul în care statele din Europa de Vest și Sud (Olanda, Franța, Italia, Spania) sunt mai puțin suspicioase decât cele din Est. În 2008, reticența în România rămâne aproximativ la același nivel ca în 2005. România rămâne alături de Grecia, Spania, Ungaria și Italia, sub media europeană a reticenței. Franța, Germania și Olanda reprezintă un grup de state, cu scoruri peste medie a reticenței. În perioada 2011-2012, proporția celor care cred că majoritatea oamenilor ar încerca să fie corecți crește semnificativ în România. Nu există diferențe semnificative pe regiuni de dezvoltare ale României (în Regiunea Vest se poate vorbi despre un nivel ușor mai pronunțat al suspiciunii, în limitele marjei de eroare).

		France 2006	Germany 2006	Italy 2005	Netherlands 2006	Poland 2005	Spain 2007	Romania 2005
Do you think most people try to take advantage of you (10 point scale)[12]	Would take advantage	3.0 %	5.1 %	4.5 %	0.5 %	16.6 %	3.8 %	14.9 %
	2	2.4 %	4.8 %	3.8 %	1.0 %	7.0 %	6.1 %	8.8 %
	3	5.2 %	10.2 %	10.3 %	4.2 %	9.9 %	10.6 %	11.3 %
	4	7.7 %	11.1 %	10.3 %	6.6 %	10.1 %	13.5 %	10.3 %
	5	24.9 %	17.6 %	20.0 %	16.3 %	22.5 %	23.8 %	17.5 %
	6	10.9 %	12.6 %	18.5 %	16.3 %	9.0 %	14.6 %	7.5 %
	7	15.7 %	16.6 %	15.4 %	26.8 %	9.7 %	15.6 %	7.8 %
	8	19.0 %	14.2 %	9.7 %	19.7 %	9.8 %	9.1 %	10.2 %
	9	5.9 %	6.3 %	5.0 %	5.9 %	2.4 %	1.3 %	7.2 %
	Try to be fair	5.3 %	1.5 %	2.4 %	2.7 %	3.1 %	1.5 %	4.7 %

[12] Conform datelor WVS

		France 2006	Germany 2006	Italy 2005	Netherlands 2006	Poland 2005	Spain 2007	Romania 2005	Romania 2012	Vest
Do you think most people try to take advantage of you[13] *(comasate cate 5)*	Would take advantage	43.20%	48.80%	48.90%	28.60%	66.10%	57.80%	62.80%	69%	70%
	Try to be fair	56.80%	51.20%	51.00%	71.40%	34.00%	42.10%	37.40%	28%	26%

People can be trusted/cant be too careful[14]	France	Germany	Greece	Hungary	Italy	Netherlands	Poland	Spain	Romania	Romania 2012	Vest
no answer	*%*	*1%*	*2%*	*%*	*1%*	*%*	*1%*	*%*	*6%*	1%	1%
don't know	*%*	*7%*	*2%*	*%*	*3%*	*1%*	*6%*	*2%*	*2%*		
most people can be trusted	27%	37%	21%	21%	30%	62%	26%	34%	16%	7%	5%
cannot be too careful	72%	55%	75%	79%	66%	36%	67%	64%	75%	93%	94%

[13]Conform datelor WVS
[14]Conform datelor EVS

UNIUNEA EUROPEANĂ
GUVERNUL ROMÂNIEI MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE AMPOSDRU
Fondul Social European POSDRU 2007-2013
Instrumente Structurale 2007-2013
Fundația Multimedia

Perioada 2011-2012 arată o scădere a gradului de **satisfacție față de nivelul democrației** în România față de tendința anilor 2005 și 2008. La nivel regional, nu sunt consemnate diferențe semnificative în Regiunea Vest față de nivelul mediu național (scorurile sunt similare cu cele consemnate la nivel național).

		France 2006	Germany 2006	Italy 2005	Netherlands 2006	Poland 2005	Spain 2007	Romania (2005)
Democraticness in own country[15]	Not at all democratic	1.6 %	3.0 %	4.4 %	1.6 %	4.3 %	0.3 %	4.2 %
	2	1.6 %	3.3 %	3.9 %	1.7 %	2.6 %	0.4 %	4.3 %
	3	4.4 %	4.4 %	8.4 %	4.9 %	7.3 %	1.1 %	7.6 %
	4	6.0 %	5.9 %	10.9 %	6.4 %	8.2 %	2.9 %	10.0 %
	5	17.6 %	12.0 %	16.4 %	11.6 %	23.2 %	10.3 %	18.1 %
	6	14.5 %	12.9 %	14.9 %	17.8 %	16.7 %	14.0 %	13.3 %
	7	17.6 %	20.4 %	16.5 %	25.4 %	17.8 %	22.6 %	17.6 %
	8	18.0 %	22.4 %	15.2 %	17.3 %	13.8 %	20.0 %	16.0 %
	9	11.2 %	10.5 %	4.2 %	7.9 %	3.1 %	10.3 %	5.5 %
	Completely democratic	7.6 %	5.2 %	5.0 %	5.6 %	3.1 %	18.0 %	3.4 %

[15]Conform datelor WVS

Fundația Multimedia
SNSPA
OR Operations Research

Democraticness in own country[16]	France 2006	Germany 2006	Italy 2005	Netherlands 2006	Poland 2005	Spain 2007	Romania (2005)	Romania 2012	Vest
very satisfied	18.8%	15.7%	9.2%	13.5%	6.2%	28.3%	8.9%	1%	12%
rather satisfied	50.1%	55.7%	46.6%	42.7%	48.3%	56.6%	46.9%	14%	14%
not very satisfied	28%	22.3%	35.7%	22.9%	38.7%	14.3%	35.7%	45%	46%
not at all satisfied	3.2%	6.3%	8.3%	3.3%	6.9%	0.7%	8.5%	38%	38%

Are you satisfied with democracy[17]	France	Germany	Greece	Hungary	Italy	Netherlands	Poland	Romania	Spain	Romania 2012	Vest
very satisfied	2%	7%	8%	1%	2%	4%	3%	2%	11%	1%	1%
rather satisfied	37%	58%	35%	20%	30%	52%	50%	38%	46%	14%	14%
not very satisfied	43%	29%	38%	58%	49%	40%	39%	47%	35%	45%	46%
not at all satisfied	18%	6%	20%	22%	19%	4%	8%	12%	7%	38%	38%

		France 2006	Germany 2006	Italy 2005	Netherlands 2006	Poland 2005	Spain 2007	Greece 1999	Hungary 1999	Romania (2005)	Romania 2012	Vest
How proud of nationality[18]	very proud	29.6 %	21.8 %	42.0 %	27.4 %	62.3 %	59.9 %	54.8 %	49.4 %	38.3 %	50 %	48%
	quite proud	58.4 %	50.7 %	48.0 %	55.6 %	33.7 %	34.6 %	33.5 %	39.1 %	45.8 %	33 %	31%
	not very proud	9.6 %	20.9 %	8.3 %	13.9 %	3.2 %	3.9 %	9.2 %	8.8 %	13.6 %	12 %	14%
	none at all proud	2.4 %	6.7 %	1.7 %	3.1 %	0.9 %	1.5 %	2.5 %	2.7 %	2.2 %	5 %	6%

[16] Conform datelor WVS [17] Conform datelor EVS 2008 [18] Conform datelor WVS

UNIUNEA EUROPEANĂ
GUVERNUL ROMÂNIEI MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE AMPOSDRU
Fondul Social European POSDRU 2007-2013
Instrumente Structurale 2007-2013
Fundația Multimedia

În 2005, statele cu cel mai mare grad de mândrie față de cetățenia lor erau cele din al treilea val de democratizare (Spania și Grecia), dar și din țările postcomuniste (Polonia). Franța, Germania, Olanda, țări cu tradiție democratică erau, dimpotrivă, printre țările cu scoruri mai mici de mândrie față de cetățenia/naționalitatea lor. România se afla, în 2005, undeva la mijlocul celor două grupe de state, cu un grad de mândrie față de cetățenia/naționalitatea lor mai mare decât al țărilor din Europa de Vest, dar mai mic decât cel al țărilor postcomuniste din Est. Se observă, în România, o scădere semnificativă, de circa 10 procente, a mândriei vizavi de cetățenie, de la momentul 1999 la momentul 2005. În 2008, nu se observă pentru România nicio mutație semnificativă față de anul 2005. Perioada 2011-2012 menține trendul schițat în 2008, românii exprimând același grad mediu de mândrie față de apartenența la cetățenia română. Se observă totuși, în acest interval, 2011-2012, o ușoară creștere a proporției celor care se simt foarte mândri, în raport cu cei care care se simt destul de mândri (este, de fapt, o inversare a procentelor), față de momentul 2008. În ceea ce privește proporția celor care se simt foarte mândri, în România, la nivelul Vest se poate aprecia că datele reflectă sentimentul unei mândrii mai puțin accentuate în raport cu cetățenia română (numărul celor care se declară mai puțin sau deloc mândri de naționalitatea lor este mai mare cu 3% decât la nivel național).

How proud are you to be a ... (country) citizen[19]	France	Germany	Greece	Hungary	Italy	Netherlands	Poland	Romania	Spain	Romania 2012	Vest
very proud	36%	22%	65%	37%	47%	27%	51%	37%	57%	50 %	48%
quite proud	55%	53%	29%	48%	41%	59%	45%	49%	35%	33 %	31%
not very proud	7%	18%	5%	12%	9%	11%	4%	11%	5%	12 %	14%
not at all proud	2%	7%	1%	2%	3%	2%	%	3%	3%	5 %	6%

[19] Conform datelor EVS din 2008

Fundația Multimedia
SNSPA
OR Operations Research

MONITORIZAREA TRANSPARENȚEI INSTITUȚIILOR PUBLICE

Activitatea de monitorizarea a constat în realizarea unor acțiuni in baza Legii accesului la informații de interes public: trimiterea a 42 de solicitări de informații publice, prin poștă și prin e-mail, Inspectoratelor Școlare Județene și Inspectoratului Școlar al Municipiului București, centralizarea feed-back-ului acestora și analiza informațiilor primite. Acțiunile au fost realizate în vederea sintetizării datelor referitoare la gradul de participare și interes față de disciplinele civice în învățământul preuniversitar, precum și în vederea cuantificării capacității/vitezei de răspuns a instituțiilor publice la solicitările primite din partea societății civile, în baza Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public.

În urma recepționării solicitării, unele Inspectorate Școlare Județene (de exemplu ISJ Botoșani, ISJ Argeș, ISJ Bistrita-Năsăud) au contactat telefonic Fundația, specificând că nu dispun de toate datele necesare formularii unui răspuns complet și că procesul de colectare ar fi prea complicat. În consecință, solicitărea transmisă a fost revizuită, informațiile fiind cerute tuturor ISJ-urilor sub forma unui eșantion aferent fiecarui județ și Municipiului București, ca bază de date completă utilizandu-se „Harta școlară" – disponibilă pe site-ul Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului. Pentru a se asigura reprezentativitatea datelor a fost selectată, prin aplicarea unui pas de eșantionare la nivelul județului, **câte o unitate de învățământ pe fiecare ciclu de studiu**, atât din mediul urban, cât și din rural. Din cadrul fiecărei unități de învățământ a fost selectată **câte o clasă de elevi**.

Solicitările revizuite au fost transmise prin e-mail tuturor Inspectoratelor Școlare Județene / al Municipiului București la data de 24.08.2012, la adresele actualizate ale bazei de date (e-mailu-rile care au transmis eroare la prima solicitare au fost corectate, în urma contactării telefonice a instituțiilor).

Ca urmare a recepționarii solicitărilor, un număr de **25 de Inspectorate Școlare Județene și cel al Municipiului București (60% din total) au răspuns parțial sau complet, în termenul maxim prevazut de Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, de 30 de zile. Din analiza datelor primite a rezultat că Disciplinele civice se studiază doar în contextul în care sunt prevăzute de legislație ca discipline obligatorii, cu numărul minim de ore, excepție făcând Municipiul București, unde disciplinele civice se studiază și ca noi discipline, opționale, în 12 unități de învățământ.**

UNIUNEA EUROPEANĂ
GUVERNUL ROMÂNIEI MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE AMPOSDRU
Fondul Social European POSDRU 2007-2013
Instrumente Structurale 2007-2013
Fundația Multimedia

Datele obținute și centralizate relevă de asemenea că numărul de absențe nemotivate la disciplina Educație civică, se situează, ca medie, la jumatate din numărul total de absențe nemotivate/elev. Acest lucru denotă fie ca disciplina este percepută de elevi ca fiind mai accesibilă, fie ca ea generează un grad de interes crescut, numărul de elevi înscriși la disciplină fiind aproximativ egal cu numărul de elevi din clasă, elevii fiind aceiași, în condițiile în care disciplina se studiază, în principal, în cadrul curriculumului obligatoriu.

În ceea ce privește profesorii care predau disciplina s-a constat, în cadrul răspunsurilor primite, că marea majoritate a acestora sunt titulari (in proportie de 87,5%), iar specializările acestora sunt relevante, de tip umanist: Psihologie, Științe politice sau Filosofie.

Numărul de ore pe saptamană în care se studiază disciplinele civice este cel minim, privit ca medie a raspunsurilor, conform cerințelor legale.

În concluzie, se poate afirma ca **peste jumătate din instituțiile publice chestionate au răspuns solicitărilor, viteza de reacție încadrându-se în termenul legal**. Disciplinele civice sunt prevăzute de programele de învățământ, în principal în învățământul gimnazial, unde se studiază în medie o oră pe saptamână la aceste discipline, planul de învățământ aprobat de MECTS prevăzând un maxim de două ore. În învățământul liceal, educația/cultura civică poate fi predată ca disciplină opțională, în cadrul Curriculumului la decizia școlii, în cadrul tuturor filierelor (teoretică, vocațională și tehnologică), însă în urma răspunsurilor obținute numărul de elevi care o studiază efectiv este redus.

Accentul relativ scăzut pe care școala îl pune pe această zonă educațională ce vizează crearea de cetățeni este unul dintre factorii care pot explica și în același timp crea pattern-uri comportamentale pasive la nivelul societății. Concluzia care se desprinde cu ușurință vizează în mod evident rolul pe care ministerul Educației îl poate juca în dezvoltarea spiritului participativ prin introducerea disciplinelor civice, opționale, în Curriculumul la decizia școlii, în special în învățământul liceal.

Anexa 1. Metodologia de calculare a disparităților teritoriale în România

Metoda statistică folosită pentru a realiza comparațiile în profil teritorial - **Metoda distanțelor relative**. Ea presupune utilizarea simultană a mai multor indicatori, pentru a se evita limitarea informației cantitative furnizate de fiecare indicator economic în parte.

Metoda distanțelor relative constă în utilizarea mărimilor relative de coordonare calculate în raport cu unitatea teritorială cu cea mai bună poziție. Astfel, pentru fiecare caracteristică (indicator economic) j se alege ca bază de referință unitatea teritorială cu performanța maximă $X_{\max j}$ și se calculează mărimi relative de coordonare (decalajul sau distanța față de cea mai bună performanță) pentru celelalte unități teritoriale:

$$\frac{X_{ij}}{X_{\max j}}$$

unde X_{ij} reprezintă valoarea indicatorului j în unitatea teritorială i, iar $X_{\max j}$ este cea mai mare valoare înregistrată printre unitățile teritoriale incluse în studiu.

Pentru fiecare unitate teritorială i se calculează decalajul mediu multicriterial (distanța medie față de performanța maximă) ca medie geometrică simplă a decalajelor determinate pentru toate cele m caracteristici analizate:

$$D_i = \sqrt[m]{\prod_{j=1}^{m} \frac{X_{ij}}{X_{\max j}}} \qquad (1)$$

Se poate propune o **variantă modificată a metodei distanțelor relative**, adaptată analizei pe multiple paliere, astfel încât să fie posibilă măsurarea simultană a disparităților intra- și inter-regionale (Ailenei, D.et al, 2011).

Decalajele economice dintre județele care formează o regiune devin comparabile cu decalajele estimate pentru celelalte regiuni doar dacă mărimile relative folosite pentru aceste calcule au aceeași bază de raportare. Metoda distanțelor relative nu satisface această cerință, ceea ce ne-a determinat să **înlocuim valoarea performanței maxime din fiecare regiune ($X_{\max j}$) cu valoarea medie a caracteristicii j la nivel național** ($\overline{X}_j$), obținând următoarea formulă de calcul a disparității medii multicriteriale pentru fiecare unitate teritorială i:

$$D_i = \sqrt[n]{\prod_{j=1}^{n} \frac{X_{ij}}{\overline{X}_j}} \qquad (2)$$

În felul acesta obținem o evaluare unitară a poziției relative a fiecărui județ pe plan regional, dar și național, din perspectiva ansamblului indicatorilor j incluși în analiză. Disparitățile dintre județe și cele dintre regiuni devin comparabile la nivel național deoarece toate calculele folosesc ca reper mărimea medie națională a fiecărui indicator economic utilizat pentru evaluarea decalajelor teritoriale. În plus, valori supraunitare ale raportului față de medie indică județele cu performanțe peste medie, în timp ce valorile subunitare arată unde este necesară intervenția factorilor de decizie în politica regională.

S-au folosit următorii indicatori economici sintetici:

- PIB pe locuitor, ca măsură sintetică a nivelului de dezvoltare atins de fiecare județ;
- rata șomajului, ca expresie a funcționării pieței locale a forței de muncă;
- câștigul salarial lunar mediu brut, ca indicator al nivelului de trai.

Natura indicatorilor selectați și modalitatea diferită de interpretare a performanței maxime au ridicat probleme legate de găsirea formei adecvate de combinare a rapoartelor calculate față de medie într-un indicator sintetic. În timp ce PIB pe locuitor și câștigul salarial indică rezultate cu atât mai bune cu cât au valori mai mari, pentru rata șomajului interpretarea performanței este opusă, valorile fiind cu atât mai bune cu cât sunt mai mici. Această neconcordanță a impus o corecție adusă formulei (2) prin inversarea raportului față de medie în cazul indicatorului rata șomajului. Formula folosită pentru calcularea **indicatorului sintetic al disparităților economice pe plan teritorial** pe baza celor trei variabile menționate anterior devine:

$$D_i = \sqrt[3]{\frac{X_{iPIB}}{X_{PIB}} \cdot \frac{X_{iCS}}{X_{CS}} \cdot \frac{X_{iRS}}{X_{RS}}} \qquad (3)$$

unde:

X_{iPIB}, X_{iCS} și X_{iRS} reprezintă nivelul PIB pe locuitor, al câștigului salarial și al ratei șomajului în județul i;

$\overline{X}_{PIB}$, $\overline{X}_{CS}$ și $\overline{X}_{RS}$ reprezintă PIB mediu pe locuitor, câștigul salarial mediu și rata medie a șomajului pe total țară.

Valorile disparităților relative calculate pentru fiecare indicator în parte (PIB/locuitor, câștigul salarial), precum și mărimea indicelui sintetic al disparităților pe județ/regiune se interpretează în raport cu valoarea unitară care exprimă nivelul mediu național: mărimile supraunitare indică județele/regiunile dezvoltate, cea mai mare valoare corespunzând unității teritoriale cu cel mai înalt nivel de dezvoltare; mărimile subunitare indică județele/regiunile subdezvoltate, cea mai nefavorabilă poziție fiind a celei mai mici valori calculate. Rapoartele individuale față de medie calculate pentru rata șomajului reflectă situații pozitive în cazul valorilor subunitare și situații negative pentru cele supraunitare.